
Rozhovor s prof. Mariem Ullassem, Pädagogische Hochschule Heidelberg

Člověk je umělcem, je-li tvořivý. O výstavě Nahlédnutí s prof. Mariem Ullassem, Pädagogische Hochschule Heidelberg

Vernisáž výstavy Nahlédnutí byla příležitostí oslovit i německého partnera projektu a zjistit, nejen jak se na věci dívá druhá strana, ale co o projektu vypovídá dílo samo. Neboť mnoho výtvarných umělců, spisovatelů nebo dramatiků tvrdí, že skutečně zdařilé dílo je vždycky chytřejší než tvůrce sám. Z následujícího rozhovoru s vedoucím Katedry výtvarné výchovy Vysoké školy pedagogické v Heidelbergu prof. Mariem Ullassem vypluly na povrch jemné posuny v chápání pedagogické práce dané přeci jen odlišnou tradicí, ale i věčným zápasem „moderní“ nebo „konzervativní“ koncepce výuky. Obojí přináší své výsledky. Jednoduše řečeno: co má větší cenu – naučit žáka kreslit nebo chápat výtvarné dílo?

Pane profesore, mohl byste nejprve představit výtvarnou katedru vaší univerzity - jaké je její zaměření a kolik u vás studuje posluchačů?

Na naší katedře pro výtvarnou výchovu studuje 450 posluchačů v programech bakalářského a magisterského studia. Máme dva profesory a dva další pedagogy. Naším konceptem je učit to, co umění je a co v je v něm specifického. Neučíme jen historii umění, mnohem zajímavější je vlastní praxe v umění. Studenti sami jednou budou učitelé a myslíme si, že učitelé v uměleckém oboru by sami měli být umělci. Ne skuteční umělci jako malíři, sochaři a další, ale umělci v tom smyslu, že každý člověk je umělcem, je-li tvořivý. Učíme naše studenty, jak učit tvořivost ve škole.

Dejme si konkrétní příklad. Při vernisáži jste zmínil pobyt v Itálii. Co bylo hlavním záměrem tohoto soustředění - dát studentům více umělecký nebo pedagogický náhled na výtvarnou tvorbu, v tomto případě jejich vlastní?

Půl na půl. Ne každý student může jet do Itálie a pracovat 14 dní v ateliéru a v plenéru, to je úplně jiná situace. Ale nepracovali jen na výtvarných dílech, každý den jsme se setkávali a diskutovali o umění a s ním spojených procesech. Studenti si mohou najít vlastní téma a vlastní výtvarné prostředky včetně volby materiálu. Každý den jsme celý proces rozebírali. A tak na této výstavě můžete vidět hodně odlišných přístupů. Během práce byli studenti pohromadě, viděli stejnou krajinu, měli stejné zážitky a přesto jsou obrazy každého z nich jiné. A touto formou budou jednou naši studenti učit děti chápat výtvarné umění.

prof. Mario Ullrich, Pädagogische Hochschule Heidelberg

Co víc byste řekl k zde vystavené kolekci? Zmínil jste materiál, ale vidíme tu jen dvourozměrná díla vzniklá kombinovanými technikami, nikoliv plastiky. Proč?

V Itálii dělali někteří z nich plastiky, ale bylo obtížné je přivést do Prahy. Pracovali také v oblasti filmu, fotografie a videa, ale v tomto prostoru bylo lepší vystavit jen část výsledků studijního pobytu. Obvykle míváme na italském soustředění čtyřicet studentů a osm pedagogů v různých výtvarných oborech. Letos jsme sebou měli učitele specializovaného na konceptuální tvorbu a to oslovilo zejména jednoho našeho studenta, který vytvořil velkou kamennou plastiku, ale jak už jsem řekl, transport do Prahy by byl velmi složitý. Před měsícem jsme měli v Heidelbergu společnou výstavu, kde jsme představili kompletní výsledky našeho soustředění i s plastikami a performancemi.

Vidíte nějaký zásadní rozdíl v koncepci výuky budoucích pedagogů výtvarných oborů na univerzitě v Praze a Heidelbergu?

Pracujeme na velkém množství uměleckých projektů. Během každého semestru musí student najít vlastní velké téma, například identita, promyslet ho, najít k němu vlastní přístup a materiál pro jeho ztvárnění. Pracujeme více interdisciplinárně, ne jen v jednotlivých uměleckých oblastech, zahrnujeme do nich jazyk, komunikaci, přírodní vědy. Myslím, že to je cesta, jak studenty naučit, jak od umění přejít do jiných oblastí, dát jim jinou perspektivu, nebojím se říct multi-perspektivu. Ale centrem všeho je umělecké dílo. To, co zde na výstavě vidíte, je spíše tradiční pojetí výtvarného díla, ale každý student při realizaci svého tématu musí zhotovit knihu, jakýsi záznam nebo protokol, kde můžete sledovat celý proces vzniku, průběhu a dokončení projektu. Tato výstava je tedy především výseč většího celku. Rozdíl vidím i ve výuce pedagogiky umění na školách. V Čechách upřednostňujete více vizuální stránku umění a kulturu vizuality. V Německu existuje více různých přístupů, jak učit výtvarné umění, například co v umění je umění, různé možnosti chápání a přijímání umění. Puritánský přístup k umění samozřejmě existuje také u nás.

Děkuji za rozhovor. (ká)

